

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Daniely Zemanové a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **H. P.**, zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, Jablonského 604/7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2013, čj. OAM-365/LE-LE05-ZA08-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2014, čj. 28 Az 19/2013-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 29. 12. 2011 žalobce požádal v České republice o udělení mezinárodní ochrany. V řízení před správními orgány uvedl, že je státním občanem Arménie, ázerské národnosti, vyznáním se hlásí k arménské pravoslavné církvi. Tvrdil, že se nikdy neangažoval v politice. Netvrdil ani, že by v Arménii měl problémy s tamními státními orgány. Stěžovatele však prý opakovaně fyzicky atakovali soukromé osoby, a to protože je Ázer (narozen v Ázerbájdžánu). Právě kvůli opakovaným útokům na jeho osobu žalobce opustil území Arménie. Žalobce také správním orgánům sdělil, že již jako neplnoletý spolu s rodiči (vlastní otec, nevlastní matka) odjel z Ázerbájdžánu do Nizozemí. Zde s rodiči a sourozenci žil od roku 1999 do 2005. Dále prohlásil, že tam byl odsouzen za spoluúčast na krádeži, ačkoliv byl jen přítomen, když jeho známí kradli. Z Nizozemí byl proto vyhoštěn, a to ne do Ázerbájdžánu, jehož úřady mu nevydaly dokumenty, ale do Arménie, kde však nikoho neměl. V letech 2005 až 2008 pobýval v Arménii, následně až do února 2011 v Rusku, poté opět v Arménii, následně se navrátil do Ruska a odtud vycestoval do Nizozemska, kde byl 28. 6. 2011 zadržen a transportován na základě tzv. Dublinského nařízení do České republiky. V řízení o mezinárodní ochraně žalobce především tvrdil, že se v Arménii obává pokračujícího násilí ze strany sousedů. Navíc v zemi nemá žádné zázemí, rodiče a sourozenci žijí v Nizozemsku. V České republice je jim nablízku, a proto by chtěl tady zůstat.

[2] Žalovaný žalobci mezinárodní ochranu v rozhodnutí označeném v záhlaví rozsudku neudělil. Ve svém rozhodnutí se postupně vypořádal s tím, proč žalobce nesplňuje kritéria k udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu. Žalobce následně proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou. Krajský soud žalobu zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížností napadá rozsudek krajského soudu. Jeho námitky jsou popsány níže.

[4] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou; poté se zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s. V případech rozhodování o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je totiž Nejvyšší správní soud podle tohoto ustanovení povinen zkoumat, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná. Podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu (blíže usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[5] V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je proto nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovených v § 103 odst. 1 s. ř. s., s čímž se stěžovatel úspěšně vypořádal, nýbrž též uvést, v čem stěžovatel spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. To však stěžovatel neučinil. Ani Nejvyšší správní soud, po seznámení se s námitkami obsaženými v kasační stížnosti, žádný přesah neshledává. Nezbyvá tedy, než odkázat stěžovatele na jednotlivá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která se již v obecnosti jeho námitkami zabývala.

[6] Pokud stěžovatel namítá, že útoky soukromých osob jsou pronásledováním ve smyslu směrnice Rady 2004/83/ES, s tím zdejší soud souhlasí. Pronásledovateli vskutku mohou být i nestátní původci (zde skupina útočících sousedů), lze-li prokázat, že stát a jeho orgány nejsou schopny nebo ochotny poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu, které jsou uvedeny v článku 7 směrnice (k tomu srov. rozsudky NSS ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 7/2003-60 atd.). Zdejší soud však zdůrazňuje, že se stěžovatel neobrátil na vnitrostátní orgány, aby mu poskytl ochranu před pronásledováním, jak to požaduje čl. 6 kvalifikační směrnice [srov. též § 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení s § 2 odst. 7 téhož zákona]. Pokud tedy má stěžovatel důvodnou obavu z návratu do své země původu, má strach z osob, které mu v minulosti vyhrožovaly, a zároveň se ani nepokusil s žádostí o ochranu oslovit místní státní orgány, lze jej odkázat např. na rozsudek ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 5/2003-51.

[7] Stěžovatel rovněž namítá, že neměl důvěru v arménské státní orgány při řešení kriminálních útoků na svoji osobu a navíc se těchto orgánů kvůli své odlišné národnosti obával. Tato námitka je nepřípustná, neboť ji stěžovatel neuplatnil v žalobě, byť tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

[8] Další námitce uváděné stěžovatelem, týkající se nedostatečného a účelového vyhodnocení situace v zemi původu jak žalovaným, tak i posléze krajským soudem, Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil. V této souvislosti zdejší soud předně konstatuje, že správní orgán má povinnost zjistit skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003-41). Takto vymezenému rámci zjišťování skutkového stavu věci odpovídá i postup správního orgánu, který vycházel z obecných informací o situaci v zemi původu, jež představují jeden ze standardních důkazních prostředků, kterým lze zjistit stav věci a který je pro tyto účely v řízení ve věci mezinárodní ochrany běžně využíván. Ačkoliv stěžovatel předložil v řízení konzistentní tvrzení o svém životním příběhu, žalovaný správně vyhodnotil, že stěžovatel netvrdí žádné azylově relevantní důvody. Šlo jen o nespokojenost s nevraživostí mezi Armény a Ázerbájdžánci a potíže se sousedícími soukromými osobami. Přitom je nutno poznamenat, že stěžovatel nebyl v Arménii nijak politicky angažovaný.

[9] Za pomoci informací z dalších podkladových materiálů, tj. zejména z Informací MZV z července 2013 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Arménie, zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států amerických z dubna 2013 o dodržování lidských práv v Arménii za rok 2012 a zprávy Freedom House z ledna 2013 o Arménii, žalovaný správně uzavřel, že stěžovatel mohl a měl řešit svou životní situaci primárně v Arménii. Nic mu objektivně nebránilo v tom, aby se obrátil se žádostí o ochranu před obtěžováním ze strany soukromých osob na tamní příslušné orgány. Na základě informací vyplývajících z výše uvedených zpráv není žádný důvod se domnívat, že by tyto státní orgány nekonaly a proti útokům soukromých osob nezakročily.

[10] Stěžovatel má pravdu, že se žalovaný nezabýval jeho životní situací v Arménii v nejkonkrétnější možné rovině, neboť na základě jeho vyjádření taková analýza poměrů, v nichž stěžovatel v Arménii pobýval, nebyla ani možná. Na základě obecných tvrzení o tom, že v sousedství „adoptivního otce“ stěžovatele pobývala skupina soukromých osob, které na stěžovatele útočily z důvodu jeho ázerbájdžánského původu, nemohl žalovaný postupovat jinak, než zjišťovat, zda stát útoky těchto osob schvaluje. Zda stát v takových případech pomoc oběťm poskytuje, nebo ponižující jednání ze strany soukromých osob toleruje. Zdejší soud má za to, že žalovaný zjistil skutkový stav a zhodnotil dostupné důkazy správně. Žalovaný totiž ve svých závěrech použil informace o zemi původu, které jsou v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 - 81).

[11] Otázkou možnosti vyřešení potíží stěžovatele prostřednictvím vnitřního přesídlení v Arménii se žalovaný v původním řízení o udělení mezinárodní ochrany ani nezabýval. Tato byla vznesena až v řízení žalobním. Žalovaný nevyhověl žádosti stěžovatele především z toho důvodu, že se během svého několik roků trvajícího pobytu v Arménii nepokusil vyhledat pomoc tamních orgánů příslušných k řešení vzniklé situace. Další řešení výtek ohledně možnosti vnitřního přesídlení stěžovatele není tedy v tomto případě potřebné.

[12] Proto stěžovatel správně nedosáhl na žádný z titulů mezinárodní ochrany.

[13] Za daných okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje odpověď na posuzované námitky a krajský soud s ní rozhodl v plném souladu. S ohledem na výše uvedené shledal soud kasační stížnost nepřijatelnou a proto ji v souladu s § 104a s. ř. s. odmítl.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu